

Verksamhetsplan 2024

Förskolenämnd

Innehållsförteckning

Nämndens grunduppdrag	3
Förutsättningar för planering	3
Nämndens tolkning av kommunfullmäktiges mål	4
Nämndens mål och resultat	5
Målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet.....	5
Målområde: En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet.....	7
Målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet	8
Effektiviseringsarbete	9
Ekonomi	13
Resultaträkning.....	14
Drift per verksamhet	16
Särskilda satsningar	16
Extern finansiering.....	17
Investeringar.....	17
Intern kontroll	18
Struktur för nämndens internkontrollarbete	18
Åtgärder för att minska identifierade risker	19
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning	19
Systematiska kontroller	20
Källförteckning	20

Nämndens grunduppdrag

Förskolenämnden ska fullgöra kommunens uppgifter såsom huvudman för förskolan. Nämndens uppgifter innefattar att svara för pedagogisk omsorg enligt 25 kap. skollagen (2010:800), samt ansvara för anordnandet av öppen förskola som komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Uppdraget innefattar alla uppgifter som, enligt skollagen eller annan författning inom utbildningsområdet, ankommer på kommunen som huvudman för förskolan.

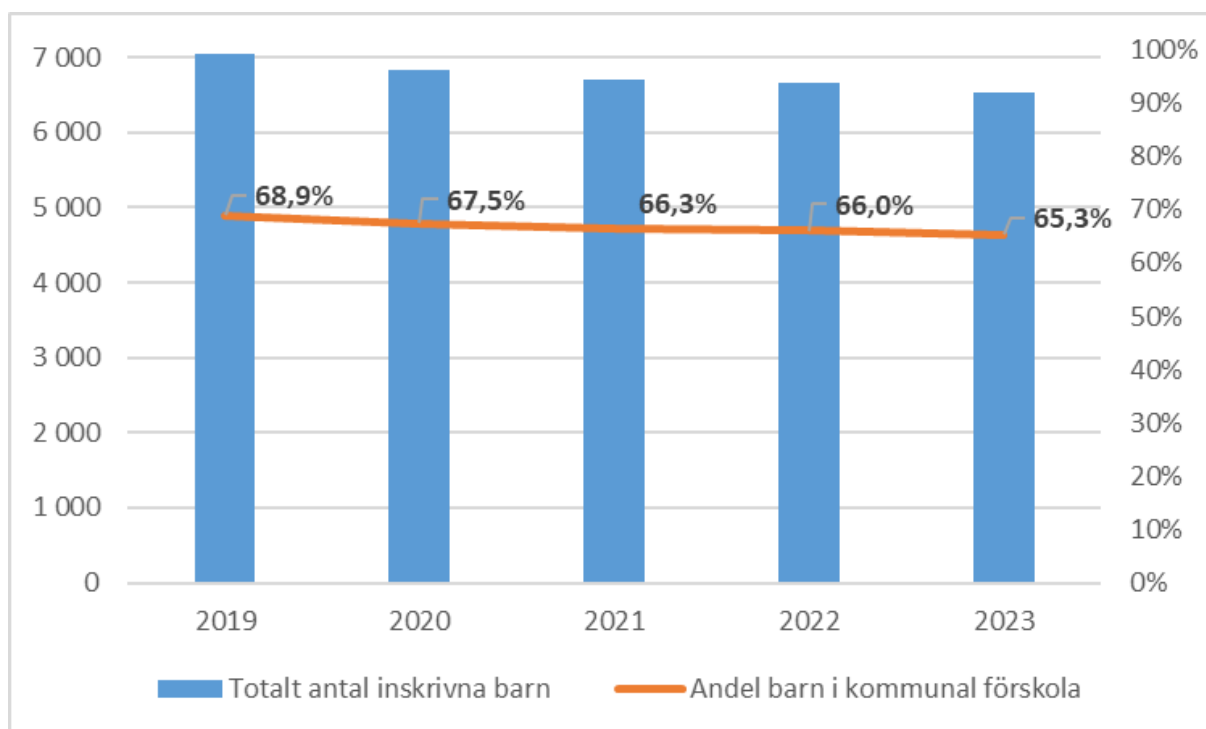
Nämnden ansvarar också för tillsyn över förskolor vars huvudman kommunen godkänt enligt skollagen samt tillsyn över pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen förklarat ha rätt till bidrag enligt samma lag.

Förutsättningar för planering

Färre barn i förskoleåldern påverkar nämndens ekonomiska förutsättningar

Befolkningsutvecklingen är avgörande för efterfrågan av förskola. Efter en lång period av tillväxt har trenden vänt, och under 2023 minskade invånarantalet. Antalet barn i förskoleålder minskar stort i relation till tidigare prognoser, vilket beror på lägre födelsetal och mindre inflyttning av barnfamiljer än väntat. Antalet 1–5-åringar förväntas minska med 298 barn 2024, vilket medför att nämndens ram minskas med 31 miljoner kronor. Befolkningsprognosen har vid flera tillfällen under senare tid överskattat befolkningstillväxten.

Den negativa befolkningsutvecklingen medför kortsiktigt en risk för överkapacitet. När målgrupperna minskar blir det särskilt viktigt ur ett ekonomiskt perspektiv att kommunens egna förskolor upprätthåller sin andel av målgruppen. Om så inte sker, kommer nämndens ekonomiska ställning pressas från två håll. För det första riskerar egen regi-verksamheter ett försämrat ekonomiskt resultat när volymerna minskar, då det kan vara svårt att minska de fasta kostnaderna i samma utsträckning som intäkterna minskar vid färre barn. För det andra behöver nämnden kompensera fristående utförare motsvarande medelkostnaden för ett förskolebarn. Det blir därför av stor vikt att följa andelen barn som väljer att gå i kommunala förskolor och arbeta för att bibehålla eller helst öka densamma. Andelen barn i kommunal förskola har sjunkit med 3,6 procent samtidigt som totalt antal barn har minskat med 500 från 2019 till 2023.

Trygghet och likvärdighet

Det förebyggande arbetet med fokus på lärande och trygghet är en viktig del av förskolans uppdrag. Förskolan ska arbeta förebyggande mot kränkande behandling av barn och barn i behov av stöd ska genom tidiga insatser få det stöd de behöver för att ges goda uppväxtvillkor.

Enligt skollagen ska förskolan vara likvärdig för alla. Det innebär att alla barn, oavsett förutsättningar och bakgrund, får en utbildning som är utformad och anpassad så att varje barn utvecklas så långt som möjligt. Resursfördelningen till förskolor ska ta hänsyn till barnens socioekonomiska bakgrund. Förskolorna ska hålla en hög pedagogisk kvalitet och ge trygghet och omsorg i en för barnen stimulerande miljö.

En förskolas möjlighet att vara utjämnande är beroende av att verksamheten håller hög kvalitet. Den viktigaste faktorn för kvalitet är personalens utbildningsnivå. Andra faktorer som påverkar kvaliteten är barngruppens storlek, personaltäthet, personalomsättning och den fysiska miljön (Skolverket, *Likvärdig skola i svårigheter*). Huddinge kommuns förskolor visar på en övergripande nivå på god kvalitet men det finns skillnader mellan och inom förskolor.

Från den 1 juli 2023 gäller nya bestämmelser som syftar till att fler barn ska gå i förskolan och få möjlighet till en bättre språkutveckling i svenska. Bestämmelserna innebär att alla kommuner behöver arbeta uppsökande och ta kontakt med vårdnadshavarna till de barn som inte har en plats i förskolan inför hösten det år barnet fyller tre år. Alla kommuner behöver erbjuda och reservera en förskoleplats till vissa grupper av barn, även om barnets vårdnadshavare inte har ansökt om förskoleplats.

Kompetensförsörjning

Utbildningssektorn är den verksamhet inom kommunen som är mest personalintensiv samtidigt som konkurrensen om utbildade och kompetenta medarbetare inom ett flertal yrkesgrupper är stor. En sund arbetsmiljö, gott ledarskap, kollegialt lärande, möjligheter till vidareutveckling och konkurrenskraftiga löner är viktiga delar i att vara en attraktiv arbetsgivare. Lärande som sker i arbete tillsammans med andra utvecklar kompetenser och kunskaper både hos enskilda medarbetare och hos gruppen som helhet.

För att möta kompetensförsörjningsbehovet och samtidigt vara en attraktiv arbetsgivare finns bland annat behov av såväl språkkompetensutveckling som utveckling av pedagogisk kompetens. Det inledande arbetet som har genomförts under 2023 för att möjliggöra en successiv höjning av pedagogisk kompetens i förskolan hos medarbetare som saknar utbildning fortsätter under 2024. Vidare pågår utredning av språkkompetensutveckling för medarbetare som har detta behov. Samarbete med universitet och högskolor ska utvecklas för att säkra den långsiktiga kompetensförsörjningen. Det finns även ett behov av att utveckla kommunikationen kring förskolor i egen regi för att stärka arbetsgivarvarumärket.

Arbetsrelaterad utmattning

För att skapa de allra bästa förutsättningarna för barnen i förskolan behövs medarbetare som trivs med sitt arbete och har en rimlig arbetsbelastning. En god arbetsmiljö är också en viktig del i arbetet med att säkra kompetensförsörjningen.

Medarbetarenkäten som genomfördes i början av 2023 visade på en hög grad av upplevd arbetsrelaterad utmattning. Ett aktivt arbete för att minska den arbetsrelaterade utmattningen pågår. Under 2024 fokuseras arbetet på att genomföra framtagen handlingsplan.

Lokalförsörjning

I takt med att antalet förskolebarn sjunker, ökar risken för ökade lokalkostnader per barn. Det är viktigt att arbeta strategiskt och flexibelt för att optimera lokalutnyttjandet över tid, vilket bland annat sker genom nämndens pågående arbete med att ta fram strukturprogram.

En utmaning i lokalförsörjningsarbetet är att det kan uppstå en målkonflikt mellan vårdnadshavarens möjlighet att välja förskola och behovet av försiktighet i planering för att inte ha en kostnadsdrivande överkapacitet av platser. I arbetet med att säkra effektiv lokalförsörjning för kommunens förskolor ansvarar nämnden för att årligen beskriva behovet av förskoleplatser utifrån befolknings- och tillväxtprognoser och faktiska befolkningsförändringar.

Nämndens tolkning av kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har fastställt tio kommunfullmäktigemål samlade i tre målområden. Förskolenämnden förhåller sig till de kommunfullmäktigemål som direkt berör nämnden genom att formulera mer avgränsade nämndmål som utgår från Mål och budget 2024–2026, nämndens grunduppdrag, lagar och förordningar inom utbildningsområdet samt identifierade utvecklingsbehov utifrån det systematiska kvalitetsarbetet.

Förskolenämnden bidrar till samtliga tre målområden och fyra kommunfullmäktigemål. Inom målområdet för social hållbarhet finns nämndens huvudsakliga uppdrag. I syfte att uppnå en tydlig och effektiv styrning har nämnden valt att samla samtliga nämndmål inom målområdet under fullmäktigemålet *En trygg och lyckad*

skolgång lägger grunden för framtiden i verksamhetsplaneringen för 2024.

För att uppnå en tydligare styrning har nämnden i verksamhetsplaneringen för 2024 också omformulerat nämndmålet med koppling till kommunfullmäktiges mål *Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi*. Vidare har nämnden valt att bidra till kommunfullmäktigemålet *Minska klimatpåverkan* istället för målet *Värna biologisk mångfald och god vattenstatus*. Nämndmålen sammanställs i tabellen nedan.

Målområde	Kommunfullmäktigemål	Nämndmål
En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet	En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
		Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan
		Den pedagogiska verksamheten är likvärdig för alla barn
En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet	Minska klimatpåverkan	Verksamheten bidrar till hållbar utveckling
En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet	Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi	Förskolenämnden har en ekonomi i balans
	Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Nämndens medarbetare är engagerade och har en balanserad arbetssituation

Nämndens mål och resultat

Målområde: En trygg kommun där människor trivs och växer - social hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden

Nämndmål: Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö

Genom en trygg och utvecklande miljö redan i förskolan ges goda förutsättningar för varje barn att lyckas på längre sikt. Storleken på barngrupperna ska anpassas så att varje barns behov kan tillgodoses. Optimal storlek i barngruppen beror dels på gruppens sammansättning men också på andra faktorer såsom personalens utbildning och kompetens samt personaltätheten. Stora barngrupper ska delas i mindre undervisningsgrupper vid behov.

Förskolan ska kompensera för barns olika bakgrund och förutsättningar. En hög kompetens om barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och barn med särskild begåvning är viktigt hos den pedagogiska personalen. Den fysiska inne- och utemiljön ska gynna den pedagogiska verksamheten och inspirera till samspel samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation. Barnen i Huddinges förskolor ska utmanas och utvecklas utifrån sin egen kunskapsnivå.

Ett aktivt arbete ska förebygga diskriminering i förskolan och bidra till ett ökat socialt samspel som motverkar utanförskap och leder till inkluderande sammanhang.

Det livslånga lärandet börjar i förskolan och verksamheten spelar samtidigt en viktig roll i kommunens preventionsarbete för att minska våld i nära relationer, psykisk ohälsa och missbruk av alkohol, narkotika, doping, tobak och spel om pengar. Nämndens preventiva arbete stärks genom samverkan med exempelvis vårdnadshavare, socialnämnden och andra aktörer som främjar barns trygghet. Förvaltningen ansvarar för att genomföra de prioriterade aktiviteterna från de framtagna handlingsplanerna kopplade till det kommunövergripande preventionsuppdraget. I Huddinge finns det fyra familjecentraler som vilar på fyra

verksamhetsben, det vill säga Öppna förskolan (barn- och utbildningsförvaltningen), Råd och stöd (socialförvaltningen), Barnmorskemottagningen (regionen) samt Barnavårdscentralen (regionen). Det gemensamma målet för dessa verksamheter är att möta upp Huddingefamiljens behov kring att få ett starkt och tryggt föräldrastöd och skapa gemenskap med andra föräldrar samt en kvalitativ barnhälsovård.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Etappmål 2024	Målvärde 2030
Vårdnadshavare som är nöjda med sin förskola, kommunal regi, andel (%)	89 %	89 %	92 %	93 %	95%
Barn per barngrupp, kommunal regi, antal	16,9	16,5		16,3	14

Resultatet för totalt antal barn per barngrupp redovisas med ett års eftersläpning, vilket innebär att etappmålet för 2024 avser 2023 års resultat. Frågorna i föräldrarenkäten som ligger till grund för indikatorn om vårdnadshavares nöjdhet har reviderats 2023.

Nämndmål: Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan

En hög andel pedagogiskt utbildad personal samt lagom stora barngrupper är två av de viktigaste faktorerna för förskolans kvalitet. Det säkrar en likvärdig skolgång och bidrar till en trygg, utvecklande och inkluderande miljö där varje barn kan lyckas utifrån sina unika behov och förutsättningar. Därför satsar nämnden särskilt på att fortsätta utveckla den redan förbättrade förskolelärares- och barnskötartätheten, samt arbetar för att säkerställa tillgång till kompetenta och kända vikarier.

Personalen på förskolan ska ha ett utvecklande stöd från sin rektor för att ständigt förbättras och stimuleras i sitt arbete, och ges förutsättningar att bidra till barnens kontinuerliga lärande. Nämnden ska arbeta för att höja personalens pedagogiska kompetens och säkerställa dess språkliga kompetens, bland annat genom att dra lärdomar från en språkkompetensutredning som avrapporteras under inledningen av året. Vidareutbildning inom förskoleområdet ska uppmuntras. Det kollegiala lärandet ska stärkas genom ett gott samarbete mellan förskollärare, barnskötare och annan pedagogisk personal.

Kompetensen i arbetslagen behöver även täcka andra områden som till exempel språk, hedersvård, orosanmälningar och dylikt. Fortbildning och kompetensutveckling ska planeras, genomföras och följas upp utifrån verksamhetens behov och personalens samlade kompetens.

Genom ett nära samarbete med universitet och högskolor ska den långsiktiga kompetensförsörjningen säkras. Huddinge kommun har sedan länge ett väl utvecklat samarbete med samtliga lärosäten i Stockholms län kopplat till lärarutbildningar. Studenter tas emot från alla lärarutbildningar i såväl kommunala som fristående förskolor. Genom ett övningsskoleprojekt med Södertörns högskola, som numera är permanentat, arbetar kommunen och högskolan nära för att förbättra och utveckla lärarutbildningen och dess VFU (Verksamhetsförlagd utbildning). Huddinge medverkar även tillsammans med Södertörns högskola och andra kommuner inom det nationella ULF-projektet, (Utveckling, Lärande, Forskning) som även det kommer permanentas. Målet är att ta fram en infrastruktur med långsiktigt hållbara samverkansmodeller mellan akademi och skolhuvudmän för att stärka den vetenskapliga grunden och det vetenskapliga förhållningssättet i förskolan.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Etappmål 2024	Målvärde 2030
Heltidstjänster i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, andel (%)	16 %	14 %		18 %	25%
Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärarlegitimation, kommunal regi	18	14,8		14,4	
Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal	5,9	5,2		4,9	4

Resultaten för indikatorerna redovisas med ett års eftersläpning, vilket innebär att etappmålet för 2024 avser 2023 års resultat. Målvärde 2030 för ny indikator förskollärartäthet beslutas i samband med nämndens hantering av förstärkt månadsrapport per april.

Nämndmål: Den pedagogiska verksamheten är likvärdig för alla barn

Förskolan ska vara likvärdig för alla barn. Utbildningen i förskolan ska verka kompenserande för skillnader i barns bakgrund och förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. För att utjämna skillnader ska nämnden fördela resurser till förskolorna med hänsyn till barnens socioekonomiska bakgrund. Eftersom en förskolas möjlighet att verka utjämnande är beroende av att den har hög kvalitet ska nämnden även fortsätta arbeta med, och stärka, det systematiska kvalitetsarbetet. Nämnden ska arbeta för en gemensam vision och

ställningstaganden i de kommunala förskolorna.

Förskolan ska arbeta språkutvecklande och samtidigt främja barnets modersmål. Tillgång till böcker, högläsning och samtal om text stöttar barns språkutveckling och väcker läslust. Förskolorna ska skapa mötesplatser och miljöer som lockar till läsning på avdelningar och i förskolebiblioteken.

Inför hösten det år ett barn fyller tre år ska nämnden aktivt söka upp vårdnadshavare och lämna information om förskolan utifrån behov och förutsättningar i syfte att öka andelen inskrivna barn. Metoderna för det uppsökande arbetet behöver också anpassas till de enskilda vårdnadshavarnas förutsättningar och behov. Nämnden ska också stärka samverkan med grundskolenämnden för att säkerställa god överlämning mellan förskola och grundskola.

Nämnden ska samverka med fristående förskolor genom att upprätthålla en god och regelbunden dialog samt erbjuda stöd och bistå med relevant information. Nämnden ska bedriva systematisk och ändamålsenlig tillsyn av fristående förskolor i syfte att garantera att alla barn i Huddinges förskolor får en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Etappmål 2024	Målvärde 2030
Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	87 %	87,4 %		89 %	92%
Genomförande av planerad tillsyn av fristående utförare, andel (%)				100 %	100 %

Målområde: En hållbar naturkommun - ekologisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Minska klimatpåverkan

Nämndmål: Verksamheten bidrar till hållbar utveckling

Genom att driva en verksamhet som strävar efter att vara hållbar i alla tre hållbarhetsdimensioner sprider nämnden kunskap och goda exempel kring ett hållbart förhållningssätt till både barn och personal. Detta lägger grunden för att ställa om till ett långsiktigt hållbart samhälle.

Förskolenämndens anställda ska ha grundläggande kunskaper i miljö- och klimatfrågor och hur kommunens verksamheter påverkar miljön och klimatet. Genom vidareutbildning av medarbetare utvecklar nämnden kompetensen inom miljö- och klimatområdet.

Förskolan i Huddinge ska ge varje barn förutsättningar att utveckla förståelse för hur människors olika val i vardagen kan bidra till en hållbar utveckling, och låta barnen få möjligheter att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka. Förskolegården ska betraktas som en viktig del av undervisningen och barnens lärmiljö som främjar barns hälsa, utveckling och lärande. Dess utformning bör genomsyras av ett ekologiskt och hållbart tänkande. Möjligheten till naturnära pedagogik ska stärkas och bidra till att väcka barnens intresse för natur och hållbarhetsfrågor.

Inom nämndens verksamheter finns flera källor till växthusgaser, främst kopplat till verksamhetslokaler och transporter. Det bästa sättet för nämnden att minska sin klimatpåverkan är effektivare nyttjande av lokaler, vilket kan åstadkommas genom kontinuerlig utvärdering av behov och efterföljande anpassning av inhyrd yta. Rådighet över val av energikällor, materialval vid ombyggnation och dylikt ligger dock hos hyresvärderna. Klimatsmarta alternativ för medarbetare ska främjas, exempelvis genom digitala möten i de sammanhang där det är tillämpligt och verksamhetslokaler nära kollektivtrafik.

Måltidsplaneringen ska göras utifrån ambitionen att minska livsmedlens miljö- och klimatpåverkan dels genom minskat matsvinn och dels genom hållbara inköp av livsmedel. Nämnden ska också bidra till minskade avfallsmängder och cirkulära flöden. Verksamheterna ska sortera och minimera mängden avfall till förmån för återanvändning och återvinning. Återbruk ska vara förstahandsval vid inköp under förutsättning att kvalitets- och miljökrav kan mötas samt att det stöds av inköpsprocessen, till exempel genom upphandlade leverantörer. Verksamhetens konsumtionsbaserade utsläpp ska följas upp och analyseras för att identifiera möjliga förbättringsområden. Nämnden ska arbeta för en giftfri miljö i förskolorna och att spridningen av miljögifter minskar i enlighet med kommunens handlingsplan Gifter i miljön.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Etappmål 2024	Målvärde 2030
Matsvinn, antal gram per portion och lunch	54	56	46	42	30
Inköp av ekologiska livsmedel, andel (%)	45 %	41,5 %	38,3 %	40 %	60 %
Genomförande av handlingsplanen Gifter i miljön, andel (%)					

Etappmål och Målvärde 2030 för ny indikator Genomförande av handlingsplanen Gifter i miljön beslutas i samband med nämndens hantering av förstärkt månadsrapport per april.

Målområde: En ansvarsfull ekonomi i hela Huddinge - ekonomisk hållbarhet

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi

Nämndmål: Förskolenämnden har en ekonomi i balans

Varje skattekrona ska användas på bästa möjliga sätt så att den kommer den pedagogiska verksamheten och barnen till nytta. Därför är det viktigt att de ekonomiska resurserna planeras och används ansvarsfullt och effektivt. Målsättningen ska alltid vara att avsluta året med ett utfall i balans, med hänsyn tagen till volymutvecklingen. Inga verksamheter ska över tid påvisa ett budgetunderskott eller större procentuella budgetöverskott. Förskolenämnden ska aktivt se över möjligheter att öka intäkterna och söka extern finansiering där det är möjligt.

Förskolenämndens ansvarsområde inkluderar omfattande lokalytor vars användning bör optimeras. Nämnden behöver ständigt arbeta för att se över och frigöra lokalytor, samlokalisera med andra verksamheter där det är möjligt och planera lokalförsörjningen långsiktigt.

Nämnden ska effektivisera administrativa processer i syfte att frigöra resurser till kärnverksamheten, exempelvis i form av minskad pappershantering genom digitalisering och automatisering av (del)processer där så är lämpligt. Upphandlingar ska aktivt bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle med respekt för arbetstagares rättigheter, klimat- och miljöhänsyn och social inkludering.

Under rubriken *Effektiviseringsarbete* redovisas de effektiviseringsåtgärder som ska genomföras under 2024.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Etappmål 2024	Målvärde 2030
Budgethållning, (%)	2,5 %	2,2 %	-0,4 %	0 %	0%

Nämndens uppdrag till förvaltning

Från Kommunfullmäktige Tillsammans med grundskolenämnden skapa en samlad måltidsorganisation.

Från lokalresursplan Ta fram skolstrukturprogram för Huddinge (gemensamt för förskolenämnden och grundskolenämnden)

Från lokalresursplan Ta fram standardiserade funktionsprogram och lokallösningar för förskolor i Huddinge kommun.

Från lokalresursplan Ta fram ett funktionsprogram för förskolegårdar.

Från lokalresursplan Inventera befintlig kapacitet, kapacitetsbegränsande faktorer samt möjlighet till utökning av kapacitet på samtliga av kommunens förskolor.

Från lokalresursplan I lokalbehovsprognosen redovisa för behovet av förskoleplatser för barn med särskilda behov Huddinge kommun.

Identifiera digitaliseringsbehov och -möjligheter samt driva utveckling med utgångspunkt i kommunens objektstyrningsmodell.

Kommunfullmäktigemål: Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Nämndmål: Nämndens medarbetare är engagerade och har en balanserad arbetssituation

Medarbetarna är förskolenämndens viktigaste resurs och nämnden ska prioritera arbetet med att förbättra arbetsmiljön och minska den arbetsrelaterade utmattningen. För att attrahera och behålla kompetent personal

ska nämndens verksamheter erbjuda goda arbetsvillkor, sund arbetsmiljö, konkurrenskraftiga löner och en rimlig arbetsbelastning. Nämnden ska fortsätta arbeta för att höja kompetensen inom förskolan. Såväl personal som saknar pedagogisk utbildning som utbildad personal ska ges goda förutsättningar att vidareutbilda sig, bland annat för att kunna åta sig ett utökat pedagogiskt uppdrag. En plan för kompetensutveckling ska tydliggöras för varje medarbetare. Vikarier är en nödvändig och viktig resurs. Kontinuitet för barnen, vikarierna och personalgruppen ska prioriteras. Personalen ska ha tillgång till funktionella arbetskläder. Nämndens tidigare satsningar på arbetskläder ska framöver säkerställas genom att komplettering sker vid behov. Från och med 2024 ska personal inom de kommunala förskolorna erbjudas avgiftsfri pedagogisk måltid tillsammans med barnen.

Medarbetare ska mötas av ett transformerande ledarskap och ett utvecklande arbetsmiljöklimat som innebär att det är naturligt och lockande att stanna kvar. Medarbetarskapet ska kännetecknas av engagemang och bidra till en hållbar verksamhet med god kvalitet. Rektorer har en nyckelfunktion och de ska ges goda förutsättningar att vara bra ledare, bland annat genom att erbjudas möjligheter till vidareutveckling och stöttning i sitt arbete i en i övrigt god arbetsmiljö.

Nämndens verksamheter ska bedriva ett aktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete i syfte att främja hälsa och förebygga ohälsa och olycksfall. Det är prioriterat att sjuktalen och framförallt den arbetsrelaterade utmattningen ska minska bland personalen i Huddinges förskolor. Det kräver bland annat fortsatt arbete för effektiv administration och god personaltäthet, samt fokus på arbetsrelaterade faktorer som ligger bakom långtidsfrånvaro. Lärdomar från en kommunövergripande utredning om sjukfrånvaro som redovisas under inledningen av 2024 ska tas tillvara i det fortsatta arbetet. Nämnden ska också arbeta för en jämn och rimlig fördelning av medarbetare per rektor för att främja ett hållbart och nära ledarskap.

Nämnden ska säkerställa god lokalvård i verksamhetens lokaler, vilket är väsentligt för att såväl personalen som barnen ska ha en god arbetsmiljö.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Etappmål 2024	Målvärde 2030
Sjukfrånvaro totalt bland anställda, andel %	12,1 %	12 %	11,3 %	11,1 %	9%
Medarbetarengagemang (HME) (index 0-100)	80	81	79	81	85

Nämndens uppdrag till förvaltning

Genomföra beslutad handlingsplan för att minska den arbetsrelaterade utmattningen.

Öka förutsättningarna att behålla bra ledare och strukturer genom att identifiera och genomföra insatser för att stärka rektorerna i rollen som pedagogiska ledare.

Effektiviseringsarbete

Effektiviseringsarbetet kommer att vara särskilt viktigt 2024, dels med tanke på den höga inflationen som bidragit till försämrad konjunktur, dels för att barnkullarna minskar med fyra procent.

Effektivitet är både kvalitet och kostnad och kan förbättras antingen genom att kvaliteten höjs till oförändrad kostnad eller genom att kostnaderna minskas med bibehållen kvalitet. I måltexterna nämns flera åtgärder som syftar till att förbättra kvaliteten, varför detta avsnitt i större utsträckning fokuserar på kostnadseffektivitet samt anpassning och optimering av organisation, processer och arbetssätt.

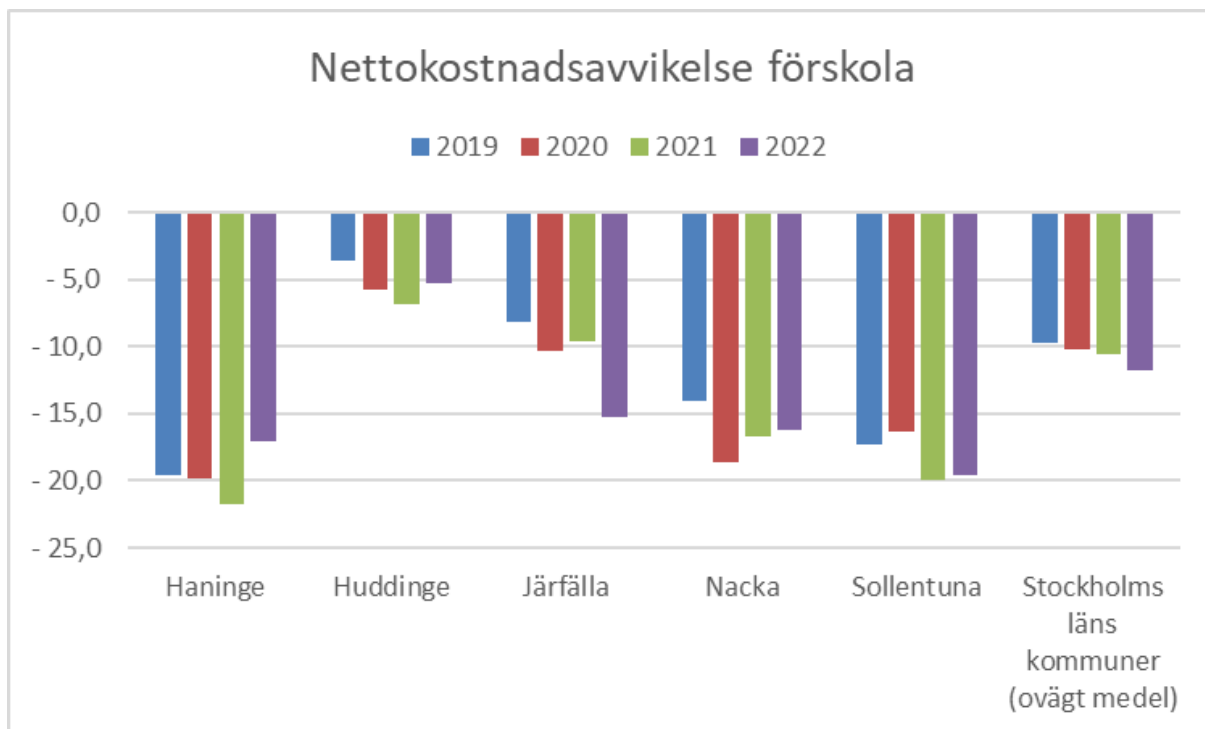
Nulägesanalys

Förskolenämnden har ett pågående omställningsarbete för att bygga en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som klarar av att möta framtida utmaningar. Fokus för arbetet under 2023 har varit tudelat:

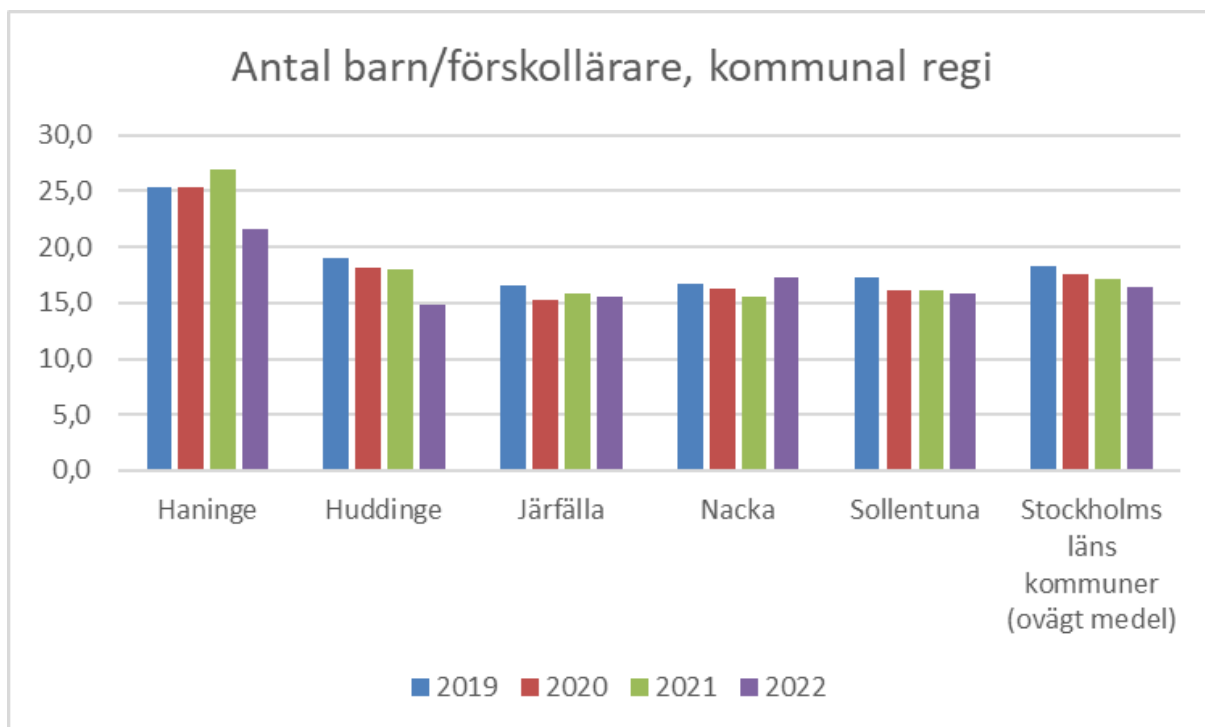
- Effektiv samt minskad administration och icke pedagogisk stödverksamhet, både på central förvaltning och i egen regi
- Effektivt lokalutnyttjande

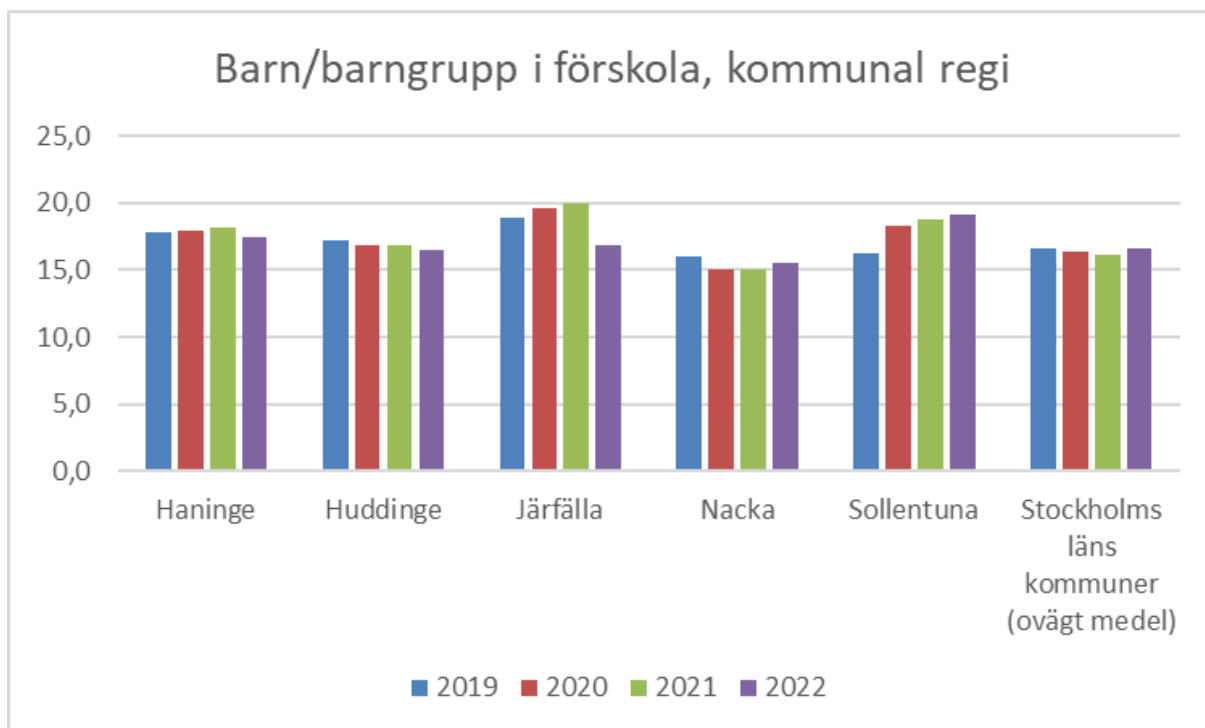
Utgångsläget för arbetet var och är verksamhetens nettokostnadsavvikelse, vars trend och jämförelse med de utvalda jämförelsekommunerna visas i diagrammet nedan. Nettokostnadsavvikelsen är skillnaden mellan den faktiska kostnaden för en verksamhet och en referenskostnad som indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämningsystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med

genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet.

Parallellt med effektiviseringsarbetet har nämnden gjort satsningar på att öka förskollärartätheten samt minska barngrupperna, vilket fortgår under 2024.

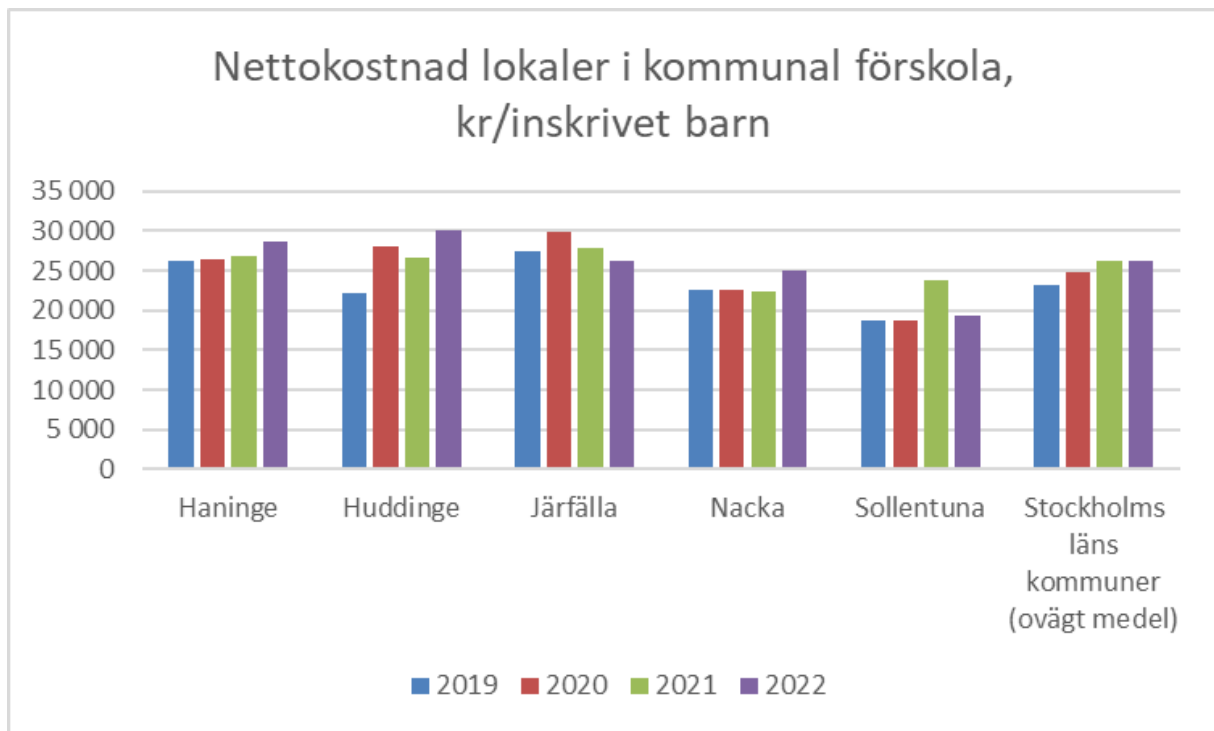

Arbetet har haft tydligt genomslag på förskollärartätheten och storleken på barngrupperna enligt statistik från Kolada. Huddinges utfall för förskollärartäthet var bäst bland jämförelsekommunerna år 2022 och barngruppsstorleken var i paritet med jämförelsekommunerna och snittet i länet. Det finns dock anledning hantera jämförelsen med viss försiktighet då det inte är helt säkerställt att kommunerna har använt samma parametrar vid inrapportering av data det enskilda året samt över tid.

Effektiviseringspotential

Genom att studera nettokostnadsavvikelsen bekräftas att Huddinges förskoleverksamhet har fortsatt kostnadseffektiviseringspotential. Arbetet med minskning av kostnader ska fortgå, inte minst för att skapa större kapacitet att hantera löne- och prisökningar samt satsningar på kvalitet samtidigt som barnkullarna minskar.

De senaste åren har verksamheten arbetat främst med organisatoriska anpassningar för att minska kostnader och nyttja större del av resurserna till den pedagogiska verksamheten. För att förbättra nettokostnadsavvikelsen ytterligare krävs en fördjupad analys av kostnadsbilden i de kommunala verksamheterna. Den officiellt publicerade statistiken ger inte så många ledtrådar, men den antyder att Huddinge har högre kostnader och/eller sämre kostnadstrend för lokaler än jämförelsekommunerna. Det går också att utläsa att Huddinge har högre personaltäthet än snittet. Motsvarande jämförelse för grundskola, där statistikunderlaget är mer utvecklat, visar att Huddinge har högre kostnader för måltider och central organisation i den kommunala verksamheten än i jämförelsekommunerna. Det är inte osannolikt att motsvarande gäller även för Huddinges kommunala förskolor.

Organisation

Under 2024 fortsätter arbetet med att se över och optimera administrativa processer, parallellt med uppföljning av utfallet och eventuell följdjustering av tidigare genomförd organisatorisk anpassning. En ändamålsenlig och effektiv process kännetecknas av att den är utformad för att uppfylla behov, förväntningar och krav samt tillfredsställer dessa på ett tids- och resurseffektivt sätt. Genom utveckling och effektivisering av nämndens administrativa processer och arbetssätt kan ledare i den pedagogiska verksamheten få bättre stöd och större fokus och resurser kan läggas på kvalitetsutveckling och en god arbetsmiljö.

Arbetet med att säkerställa tillgång till fullgott statistiskt underlag för styrning och uppföljning kommer också att fortsätta.

Lokaler

Lokaler är förskolenämndens näst största kostnadspost. Lokalkostnaderna per barn kommer att öka i takt med den beräknade minskningen av antalet barn i förskoleålder om inte lokalutnyttjandet effektiviseras med samma hastighet.

Förskolenämnden kommer under året fortsätta arbetet med ett effektivt lokalutnyttjande genom att kontinuerligt se över lokalbehoven, anpassa befintliga verksamheters organisation och avveckla förskolor vid behov. För att kunna möta behovet av lokaler krävs strategisk och långsiktig planering. Det pågående arbetet med att ta fram strukturprogram, vilket färdigställs under 2024, syftar bland annat till att skapa detta. Programmet kommer att ha stor betydelse för nämndens förmåga att tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och nyttja dessa kostnadseffektivt över tid.

Förskolenämnden arbetar för att verksamhetslokalerna ska vara ändamålsenliga, flexibla och ekonomiskt hållbara över tid. De ska även stödja det pedagogiska arbetet med god arbetsmiljö som bidrar till en lugn och trygg lärmiljö. Förskoleverksamheten har utmaningar med att samutnyttja lokaler men om så är möjligt uppmuntras detta.

Måltider

Kommunfullmäktige har gett förskolenämnden och grundskolenämnden i uppdrag att skapa en samlad måltidsorganisation i syfte att få en bättre överblick och ge bättre förutsättningar att arbeta strategiskt och därmed säkra en hög och likvärdig kvalitet på måltiderna. Arbetet, som inleds under 2024, kommer att bidra till effektivisering av nämndens verksamhet genom tydligare styrning, harmonisering av (vissa) processer och arbetssätt samt samordningsvinster kring inköp och personal. Förskolornas måltidsorganisation ändrades redan under hösten 2023 som ett första steg mot den förvaltningsgemensamma organisationen. Lärdomar från denna förändring kommer att integreras i utvecklingsarbetet under 2024.

Digitalisering

Ökad digitaliseringstakt och arbete i enlighet med kommunens fokusområden för digitalisering är också en viktig förutsättning för nämndens fortsatta effektiviseringsarbete. Målsättningen är att digitaliseringen ska bidra till mer effektiva processer och förenklad administration för såväl invånare som personal. Nämnden ska dels arbeta för att förbättra tillgänglig digital service till nämndens målgrupper, exempelvis vårdnadshavare, dels för smartare arbetssätt genom processutveckling och automatisering.

Ekonomi

Ekonomiska förutsättningar 2024

Kommunfullmäktige fattade i december 2023 beslut om nämndernas budgetramar för 2024. Förskolenämndens budgetram för 2024 uppgår till 924,4 miljoner kronor (mnr).

Utgångspunkten för framräkandet av årets budgetram är föregående års ram (912,7 mnr).

Med utgångspunkt i föregående års budgetram har följande större justeringar genomförts:

- Enligt senaste befolkningsprognosen kommer antalet 1-5 åringar 2024 att minska med 298 barn. Nämnden förväntas ha färre barn vilket innebär lägre kostnader i form av ersättning till alla utövare och budgetramen minskas med -30,9 mnr.
- Nya hyresavtal från HUSF medför högre hyreskostnader och nämnden kompenseras med +7,2 mnr.
- Den genomsnittliga lokalkostnaden per barn i egen regi blir högre och enligt principen om lika villkor ersätts fristående utövare med motsvarande höjning per barn och nämnden kompenseras med +3,7 mnr.
- Effekthemtagning till följd av samordnad städupphandling om -3,6 mnr.
- Höjt PO-pålägg som främst beror på högre pensionskostnader, nämnden kompenseras med 6,2 mnr.
- Lönekompensation 1 procent, vilket motsvarar 7,3 mnr.
- Tillskott på 22 mnr för att fortsätta utveckla den redan förbättrade förskollärartätheten, förbättra arbetsmiljön och minska den arbetsrelaterade utmattningen.

Budgetens fördelning

Förskolenämnden tillämpar vid fördelning av budgeten en resursfördelningsmodell för att räkna fram bidragsbelopp, tilläggsbelopp och bidragsersättningar. Resursfördelningsmodellen ska säkerställa likvärdighet enligt lagen om lika villkor vid fördelning av resurser till kommunala och fristående huvudmän.

Utgångspunkten för framräkning av 2024 års budgetram för förskolenämnden är budget 2023 som nämnts ovan. Enligt befolkningsprognosen beräknas 6 339 barn vara inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg och det är 298 färre barn än i budgetramen 2023 och det medför lägre kostnader för förskolenämnden på 30,9 mnr. Av de 6 339 barn som prognostiseras i budgeten för 2024 görs antagandet att 65,6 procent av vårdnadshavarna väljer förskolor i egen regi, att 30,9 procent väljer förskolor och pedagogisk omsorg i annan regi och resterande 3,5 procent väljer förskolor i annan kommun.

Enligt skollagen ska hemkommunen lämna bidrag till huvudmannen för varje inskrivet barn på förskolan eller pedagogisk omsorg. Bidraget består utav ett grundbelopp och i vissa fall tilläggsbelopp och tilläggsersättningar. Till annan regi utgår även ersättning för administration, 3 procent till förskoleverksamhet och 1 procent till pedagogisk omsorg, samt momsersättning om 6 procent. Beslut om bidragsbelopp, tilläggsbelopp och tilläggsersättningar för 2024 fattas av förskolenämnden i ett separat ärende. (FSN-2023/1165)

Utifrån de ekonomiska förutsättningarna som fastslagits för 2024 kommer grundbeloppet att öka med 4,3 procent för samtliga regier. Tilläggsbeloppen för ökad lärartäthet och förste förskollärare med inriktning på NPF är i stort oförändrade för annan regi och den totala ökningen av bidragsbeloppet blir 4,3 procent. För förskolor i egen regi avgår ett kommunalt avdrag från grundbeloppet. Detta avdrag finansierar förskolornas egna gemensamma utbildningsinsatser, kostnader för IT samt stöd till förskolor och den totala ökningen blir 4,0 procent för egen regi.

Lokalbidraget till fristående huvudmän baseras på den genomsnittliga lokalkostnaden per barn och år för förskolor i egen regi. Beloppet utgår endast till enheter i annan regi då lokalkostnaderna hanteras centralt på nämndnivå för egen regi. Lokalkostnaderna för 2024 har ökat mot föregående år och beror på att nya självkostnadshyror gäller från och med 2024 och tre år framåt. Dessutom påverkas den genomsnittliga lokalkostnaden av att kommunen har färre antal barn i egen regi. Ersättningen för lokaler till annan regi ökar

med 13,1 procent.

Budgetramens nettokostnad har ökat med 11 mnkr 2024 vilket motsvarar en ökning med 1,2 procent.

Förskolenämndens interna regler för resultatöverföring

Nämnden fortsätter att följa kommunens principer för resultatöverföring. Det innebär att enheterna tar med sig hela sitt resultat för året, både över- och underskott. Däremot får överskottet per enhet maximalt utgöra 5 procent av respektive enhets budgetomslutning. Överskridande del kan avdelningschef för ekonomi, lokaler och planering i samråd med utbildningsdirektör välja att fördela till annan enhet/andra enheter.

Resultaträkning

Poster/nyckeltal, tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024
Externa intäkter	184 611	163 875	176 569	172 972
Interna intäkter	558 940	568 506	562 863	625 066
Verksamhetens intäkter	743 551	732 381	739 432	798 038
Personal	-528 863	-550 300	-568 226	-554 382
Lokaler	-97 621	-100 346	-97 532	-106 266
Bidrag kostnader				
Köp av verksamhet	-362 568	-372 614	-369 103	-376 919
Övriga kostnader	-70 222	-53 814	-58 633	-59 784
Övrigt	-558 940	-568 632	-562 863	-625 066
Verksamhetens kostnader	-1 618 213	-1 645 705	-1 656 357	-1 722 417
Årets resultat	-874 662	-913 325	-916 925	-924 379
Varav uttag Eget kapital				
Balansresultat	19 970			
IB Eget kapital	26 488		26 839	
Resultatöverföring	351			
UB Eget kapital	26 839			

Verksamhetens externa intäkter inkluderar kontogrupper: Taxor och avgifter, försäljning av verksamhet, övriga externa bidrag. Personal inkluderar personalkostnader och inhyrd personal. Lokaler inkluderar lokalkostnader och kapitalkostnader. Övriga kostnader inkluderar varor och tjänster och övriga kostnader.

I ovan tabell redovisas förskolenämndens resultaträkning och är en total sammanställning för både central förvaltning, förskolenämnden och egen regi. En utförligare beskrivning av budget finns beskriven nedan där budgeten fördelats upp i olika delar.

Central förvaltning och förskolenämnden

	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget 2024
Taxor och avgifter	87 738	90 686	87 479
Försäljning av verksamhet	1 500	1 348	1 830
Externa bidrag	68 659	76 299	78 923
Övriga interna intäkter	0	463	4 587
Verksamhetens intäkter	157 897	168 796	172 820
Personal och inhyrd personal	-21 453	-30 000	-40 492
Lokaler och lokalkostnad	-101 432	-97 887	-107 087
Köp av verksamhet	-372 614	-367 822	-376 919
Varor och tjänster	-7 092	-10 384	-9 521
Interna kostnader	-568 632	-562 292	-563 181
Verksamhetens kostnader	-1 071 222	-1 068 385	-1 097 199
Årets resultat	-913 325	-899 589	-924 379

Intäkter

Utöver den fastställda ramen från kommunfullmäktige erhåller förskolenämnden externa intäkter. Intäkterna består av barnomsorgsavgifter för förskola och pedagogisk omsorg, statsbidrag för maxtaxa, statsbidrag för

kvalitetshöjande åtgärder samt intäkter för barn folkbokförda i andra kommuner som går i Huddinge kommuns kommunala förskolor. Totalt beräknas externa intäkter uppgå till 168,2 mnkr för 2024.

Taxor och avgifter består av barnomsorgsavgifter för förskola och pedagogisk omsorg som vårdnadshavare betalar in. Avgifterna uppskattas vara 87,5 mnkr och är i nivå med utfallet för 2023 och förväntas inte bli högre då antalet barn förväntas minska.

Försäljning av verksamhet beräknas uppgå till 1,8 mnkr och består främst av intäkter för barn som är folkbokförda i andra kommuner men som går i förskola i Huddinge kommun.

För de kommuner som tillämpar maxtaxa utgår statsbidrag för detta och det preliminära beloppet för Huddinge kommun är totalt 27 mnkr och förskolenämnden tilldelas 21 mnkr. Budgeten innehåller också ett statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder som ska gå till insatser som syftar till kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Nytt för 2024 är att Skolverket redan nu gett besked om hela statsbidraget inklusive pott 2. Budgeten för 2024 innehåller även pott 2 vilket gör att de externa bidragen är ca 10 mnkr högre än 2023. Ovan bidrag finns budgeterade under externa bidrag och beräknas uppgå till 78,9 mnkr.

Öppna förskolan är en anslagsfinansierad verksamhet och är en verksamhet som riktar sig till alla barn i Huddinge. Den interna kostnaden för öppna förskolan beräknas uppgå till 4,6 mnkr.

Kostnader

Prognostiserat antal inskrivna barn är lägre än 2023 och kostnaden för nämnden i form av ersättning till samtliga utförare beräknas vara lägre, -30,9 mnkr. Trots detta är den totala budgetramen 11 mnkr högre än 2023. Nämnden har kompenserats för ökade lokalkostnader, ökat personalomkostnadspålägg (PO) samt löneökningar genom ökade tillskott i budgetramen.

I den interna resursfördelningen finns även centralt avsatta medel som inte ligger till grund för resursfördelning. Dessa medel avsätts för vissa ändamål som omsorg på obekvämt arbetstid, central stödenhet, omkostnadsersättning, öppna förskolor, specialförskolan Sländan och filialer för mindre barngrupper i Vårby och Balingsnäs.

Delar av tillskottet av interna medel om 22 mnkr i syfte att fortsätta att utveckla den redan förbättrade förskollärartätheten, förbättra arbetsmiljön och minska den arbetsrelaterade utmattningen, prognostiseras bli en personalkostnad i budgeten lagd under ett central ansvar. Lönekostnader för öppna förskolan som har flyttats till central förvaltning och ett högre PO förklarar också en ökad budgetomslutning för personalkostnader.

Lokalkostnaderna är högre 2024 till följd av nya hyresavtal, vilket nämnden kompenserats för. Totalt beräknas nämndens lokalkostnader uppgå till 107 mnkr.

Köp av verksamhet består av ersättning till annan regi och eftersom grundbeloppet är uppräknat med 4,3 procent blir också kostnaden för köp av verksamhet högre i jämförelse med föregående år.

Interna kostnader avser intern resursfördelning och beräknad ersättning till egen regi. Ersättningen till egen regi är uppräknad 4 procent, men kostnadsökningen blir inte så stor till följd av att beräknat antal inskrivna barn är färre jämfört föregående år.

Förskolor i egen regi

	Budget 2023	Bokslut 2023	Budget 2024
Externa intäkter	5 978	7 779	4 740
Interna intäkter	568 506	562 856	620 479
Verksamhetens intäkter	574 483	570 636	625 218
Personal och inhyrd personal	-528 846	-538 226	-513 890
Lokaler och kapitalkostnad	-4 329	-4 105	-3 778
Köp av verksamhet	0	-1 281	0
Varor och tjänster	-41 307	-43 789	-45 664
Interna kostnader	0	-571	-61 886
Verksamhetens kostnader	-574 483	-587 971	-625 218
Årets resultat	0	-17 336	0

Under 2023 har måltidsorganisationen för egenregin inom förskolan flyttats organisatoriskt och är numera en fristående resultat enhet, vilket innebär att intäkter och kostnader ska balansera. Måltidsenhetens kostnader

för livsmedel och personal ska interndeberas förskolorna utifrån en framräknad måltidspeng.

Under 2023 beslutades också att alla pedagoger som äter mat tillsammans med barnen skulle erbjudas gratis pedagogiska måltider. De tidigare externa intäkterna från pedagogerna tillfaller nu inte förskolorna och förklarar varför budgeten innehåller lägre externa intäkter än 2023.

De interna intäkterna är högre 2024 och består av den beräknade intäkten som tillfaller måltidsorganisationen för försäljning av måltider till förskolorna. Den beräknade kostnaden för inköp av måltider blir en intern kostnad i förskolornas resultaträkning.

För att nå en budget i balans med cirka 300 färre barn i verksamheten än 2024 krävs anpassning av organisationen till den minskade efterfrågan.

Drift per verksamhet

Verksamhet, tkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024
Politisk verksamhet	-1 000	-1 011	-1 185	-1 225
Öppen förskola	-6 446	-6 977	-6 875	-6 951
Förskola	-846 350	-882 256	-888 717	-895 625
Pedagogisk omsorg	-20 866	-23 081	-20 148	-20 578
Summa nettokostnad	-874 662	-913 325	-916 925	-924 379

Politisk verksamhet

Budgeten för politisk verksamhet består till stor del av fasta arvoden till politikerna. Arvodena är uppräknade med 3 procent och förklarar den något högre budgetomslutningen 2024.

Öppen förskola

Anslaget till öppna förskolan har inte räknats upp 2024. Ökningen av budgetomslutningen beror på att lokalkostnaderna ökat och som nämnts tidigare har nya hyresavtal tagits fram för perioden 2024 till 2027.

Förskola

De ekonomiska förutsättningarna inför 2024 har medfört att budgetramen för 2024 är högre än 2023 trots vikande volymer. Tillskotten i ram för att kompensera för ökade hyreskostnader, ökat personalomkostnadspålägg samt löneuppräknings ger en högre budgetomslutning 2024. Befolkningsprognosen pekar på vikande volymer och budgeten har justerats därefter. Kostnaden för nämnden i form av ersättning till samtliga utförare beräknas vara lägre, -30,9 mnkr, än föregående år. Antalet inskrivna barn i förskola beräknas uppgå till 6 339 barn, vilket är 298 färre barn än 2023. Årets budget är beräknad utifrån antagandet att 65,6 procent av barnen går i förskolan i egen regi och 28,8 procent i fristående regi samt 3,5 procent i förskola i annan kommun.

Pedagogisk omsorg

Verksamhetsområdet pedagogisk omsorg (familjedaghem) är ett alternativ till förskola där barnen oftast tas om hand i personalens eget hem. Verksamheten bedrivs enbart i annan regi. I linje med övriga verksamheter har antalet barn i pedagogisk omsorg minskat under 2023. Budgeten har justerats utifrån minskade volymer, vilket ger en lägre kostnad avseende köp av verksamhet. I budgeten görs antagandet att 2,1 procent av vårdnadshavarna kommer välja att placera sina barn i pedagogisk omsorg.

Särskilda satsningar

Satsning, tkr	Budget
Personaltäthet och arbetsmiljö i förskolan	22 000

Personaltätet och arbetsmiljö i förskolan

Förskolenämnden har tillförts en ramökning om 22 mnkr för att fortsätta utveckla den redan förbättrade förskolelärar- och barnskötartätheten, förbättra arbetsmiljön och minska den arbetsrelaterade utmattningen. Medlen avser också att skapa nödvändigt utrymme för att vidareutveckla och implementera både styrande och stödjande processer och strukturer och därmed skapa förutsättningar för fortsatt omställningsarbete.

Extern finansiering

Sökt bidrag, tkr	Ansökt 2024	Erhållet 2024	Budgeterat 2024	Nämndmål
Kvalitetshöjande åtgärder förskolan	37 205	0	37 205	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Maxtaxa förskola	20 884	0	20 972	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Lärlönelyftet	2 044	0	2 044	Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan
Omsorg på kvällar, nätter och helger	260	0	260	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Ersättning för asylsökandes utbildningskostnader, Migrationsverket	160	0	0	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Samverkan för bästa skola	140	0	140	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Fortbildning av lärare och förskollärare	15	0	15	Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan
Specialpedagogik för lärande	14	0	14	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö
Summa	60 722	0	60 650	

Som en del av arbetet med att skapa förutsättningar för ökad måluppfyllelse, en god ekonomi och en effektiv verksamhet söks statsbidrag som är aktuella för nämndens ansvarsområde löpande.

I ovan tabell redovisas aktuella statsbidrag att söka inom nämndens område och de preliminära bidragsramarna som budgeterats för 2024. Samtliga ansökningar om statsbidrag sker först under år 2024, därmed är beloppet i kolumnen "Ansökt 2024" endast ett preliminärt belopp som är framtaget utifrån de bidragsramar Huddinge har meddelats samt tidigare års ansökningar och beslut. På grund av stor osäkerhet som beror på att bidragen för 2024 söks löpande under budgetåret är det inte möjligt att budgetera för samtliga av förvaltningens förväntade bidragsintäkter.

Bidragen avseende Kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan samt Maxtaxa budgeteras som en del av förskolepengen och bidrar till bibehållen/utökad pedagogisk personal och minskade barngrupper. SCB gör för varje bidragsår en preliminär och en definitiv beräkning av statsbidraget Maxtaxa till kommunerna. Budget baseras på den preliminära beräkningen från september 2023. Ansökt 2024 anger det definitiva bidragsbeloppet som SCB räknat fram och Skolverket fastställt i januari 2024.

Statsbidrag för Lärlönelyftet ska gå till höjda löner för särskilt kvalificerade förskollärare och bidrar till att behålla kompetent personal.

Investeringar

Nämndens investeringar

Projekt	Tidigare beslutat / nytt beslut	Reinvestering / nyinvestering	Investering 2024, tkr
Arbetsmiljöåtgärder		Reinvestering	1 000
Ny- och återanskaffning möbler		Reinvestering	5 500
Summa			6 500

Förskolenämnden har 6,5 miljoner kronor i investeringsbudget 2024.

I investeringsbudgeten ingår arbetsmiljöförbättrande åtgärder om 1 miljon kronor och medel för återanskaffning av möbler och andra inventarier om 5,5 miljoner kronor.

Beräknad driftskostnad i form av kapitaltjänstkostnad för 2024 uppgår till 0,65 miljoner kronor om hela investeringsbudgeten på 6,5 miljoner kronor nyttjas.

Nämndens lokalprojekt

Lokalprojekt, tkr	Totalbudget	Upparbetat	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Förskola Grantorp (Hälsovägen Flemingsberg, studenten 1)	3,0			3,0	
Summa lokalprojekt	3,0			3,0	

Utöver det pågående projektet i Grantorp kommer ett flertal förstudier som kan leda till investeringsbeslut att slutföras eller påbörjas under 2024:

- Mellersta Huddinge förskola
- Östra Huddinge förskola (Alkoven, Sjöängen, Älvan)
- Sydvästra Huddinge förskola (Visättra)
- Vista förskola och skola
- Nybyggnad Aspen 3 (skola, förskola och idrottshall)

Intern kontroll

Struktur för nämndens internkontrollarbete

Nämnden ansvarar för att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt, samt följer tillämpliga lagar, förordningar och regler.

Fokus för internkontrollen är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. God intern kontroll förverkligas på alla nivåer i organisationen genom systematik, processer och rutiner för god ordning och efterlevnad av lagar och regler.

Inom nämndens verksamheter finns såväl generella som specifika risker som identifieras och hanteras inom ramen för det systematiska kvalitetsledningsarbetet. Dessa risker kan, beroende på sannolikhet och potentiell effekt, lyftas till nämndens internkontrollplan alternativt bevakas inom ramen för egenkontroll i respektive verksamhet. I samband med verksamhetsplaneringen inventeras behov av uppdaterad internkontrollplan på nämndnivå genom att strukturerat identifiera, analysera och värdera risker genom en så kallad riskanalys. För

särskilt allvarliga risker krävs planering och genomförande av riskreducerande åtgärder. För mindre allvarliga risker genomförs systematiska kontroller för att upptäcka om riskerna inträffat.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Kommunstyrelseförvaltningens revisorer har under 2023 genomfört följande granskningar av kommunstyrelsen samt nämndernas verksamhet:

Granskning avseende hantering av riktade statsbidrag

Granskning av kommunens arbete för att säkerställa kompetensförsörjningen

Grundläggande granskning av kommunstyrelse och nämnder

Granskning av nämndernas och kommunstyrelsens måluppfyllelse under verksamhetsåret 2022

I de fall som det har framförts rekommendationer till förskolenämnden har dessa inkluderats i arbetet med verksamhetsplaneringen för 2024.

Uppföljning

Uppföljningen av internkontrollplanen sker genom delårsrapporter och verksamhetsberättelse. I samband med delårsrapporterna görs en prognos av arbetet med riskreducerande åtgärder och i verksamhetsberättelsen bedöms sedan måluppfyllelsen för årets arbete.

Ansvar

Ansvar för åtgärder enligt internkontrollplanen ligger, om inget annat angivits, på chefen inom den del av verksamheten som utsätts för risken, vare sig det gäller riskreducering, systematiska kontroller eller rekommendationer från revision eller annan granskning. Nämndens verksamhet ska följa kommungemensamma regler, till exempel för ekonomiredovisning.

Avgränsningar

Internkontrollplanen behandlar i huvudsak inte risker kopplat till arbetsmiljö eftersom det sker inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Internkontrollplanen behandlar inte heller den typ av risker som ryms inom begreppet extraordinära händelser. De hanteras i stället inom ramen för kommunens beredskaps- och krisplanering, som beskrivs i *Plan vid extraordinära händelser*, och kommunens kontinuitetsplanering för verksamheter som måste fortgå utan (längre) avbrott.

Åtgärder för att minska identifierade risker

Mål / process	Risk	Riskåtgärd
En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden	Risk att barn inte har lika tillgång och lika kvalitet i utbildningen som också ska verka kompenserande efter barns olika förutsättningar och behov.	Följa upp effekterna av reviderad socioekonomisk resursfördelningsmodell från och med 2024. Mot bakgrund av det ökande antalet barn i behov av särskilt stöd i förskolan, ska åtgärdsförslag tas fram för hur deras behov kan tillgodoses likvärdigt i hela kommunen.
Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi	Risk för sämre ekonomiskt utfall på grund av fasta kostnader som inte kan minskas i samma takt som intäkter som minskar på grund av minskande antal barn i förskoleålder	Genomföra fördjupad analys av kostnader och jämföra verksamheten med andra kommuner i syfte att identifiera kostnadskategorier där Huddinge har effektiviseringspotential.
Säkerhet och beredskap	Risk för bristande beredskap vid allvarliga händelser.	Säkerställa kännedom om aktuella planer för beredskap och krishantering.
Upphandlingsprocess	Risk för att inköp inte görs av avtalade leverantörer där avtal finns eller utan direktupphandling där avtal saknas, vilket kan leda till högre inköpskostnader och skadeståndskrav.	Genomföra informationsinsatser om kommunens upphandlingsprocess och säkerställa avrop från avtal alternativt korrekt direktupphandling.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Revision/Granskning	Risk/bakgrund	Riskåtgärd
Revisionsrapport: Granskning av kommunens hantering av riktade statsbidrag	KPMG har av kommunens revisorer fått i uppdrag att granska kommunens hantering av riktade statsbidrag. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.	Förtydliga vem som fattar beslut om statsbidrag inom respektive verksamhetsområde.
Diarienummer GSN-2023/1024	Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och granskade nämnder har säkerställt att den interna kontrollen vad gäller hantering av riktade statsbidrag är tillfredsställande och tillräcklig.	

Systematiska kontroller

Mål / process	Varför görs kontrollen?	Systematisk kontroll
En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden	Uppföljning av totalt antal, samt hantering av och åtgärd efter, kränkingsärenden bidrar till att identifiera utvecklingsområden för ökad trygghet i verksamheten.	Kontrollera andel kränkingsärenden mot barn som anmälts, hanterats och åtgärdats på korrekt sätt
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Förvaltningen ska tillse att arbetsskador, tillbud och rehabiliteringsärenden hanteras och åtgärdas skyndsamt. Förvaltningen ska därför kontrollera hur stor andel ärenden i personalsystemet KIA som avslutats under året.	Andel hanterade och åtgärdade Kia-anmälningar
	Åtgärderna i den framtagna handlingsplanen syftar till att förbättra arbetsmiljön och att minska den arbetsrelaterade utmattningen, vilket också är en viktig del av att säkra kompetensförsörjningen.	Kontroll av att åtgärder enligt handlingsplan för bättre arbetsmiljö och minskad arbetsrelaterad utmattning genomförs

Källförteckning

Kommunfullmäktiges mål	Nämndmål	Indikatorer	Källa/Kolada-ID
En trygg och lyckad skolgång lägger grunden för framtiden	Barn utmanas och utvecklas i en verksamhet med hög kvalitet i en trygg miljö	Vårdnadshavare som är nöjda med sin förskola, kommunal regi, andel (%)	Föräldraenkäten Egen undersökning
		Barn per barngrupp, kommunal regi, antal	Källa: Skolverket Kolada: ID: N11703 Publiceringsvecka: v. 16
	Legitimerade förskollärare undervisar i förskolan	Heltidstjänster i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn, kommunal regi, andel (%)	Källa: Skolverket Kolada ID: N11049 Publiceringsvecka: v. 16
		Förskollärartäthet, antal barn/lärare med förskollärläggning, kommunal regi	Källa: Skolverket Kolada ID: N11813 Publicering: v. 16
		Personaltäthet, inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal	Källa: SCB och Skolverket Kolada, ID: N11010 Publicering: v. 16
		Barn 1-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	Källa: SCB och Skolverket. Kolada: ID: N11801 Publiceringsvecka: v. 13
Den pedagogiska verksamheten är likvärdig för alla barn			

Kommunfullmäktiges mål	Nämndmål	Indikatorer	Källa/Kolada-ID
		Genomförande av planerad tillsyn av fristående utförare, andel (%)	Egen undersökning.
Minska klimatpåverkan	Verksamheten bidrar till hållbar utveckling	Matsvinn, antal gram per portion och lunch	Egen mätning.
		Inköp av ekologiska livsmedel, andel (%)	Hantera Livs, system för uppföljning av livsmedelsinköp.
		Genomförande av handlingsplanen Gifter i miljön, andel (%)	Egen undersökning
Huddinge kommun har en sund och uthållig ekonomi	Förskolenämnden har en ekonomi i balans	Budgethållning, (%)	LIS
Huddinge kommun är en attraktiv arbetsgivare	Nämndens medarbetare är engagerade och har en balanserad arbetssituation	Sjukfrånvaro totalt bland anställda, andel %	LIS
		Medarbetarengagemang (HME) (index 0-100)	Medarbetarenkäten